

De Standaard: "Arbeidsmarkt hervormen is beste relanceplan"

22 maart 2009 - De arbeidsmarkt eindelijk hervormen, is het beste relanceplan dat we ons kunnen indenken. Dat zegt Open Vld-voorzitter Bart Somers in De Standaard. Een pleidooi voor interim-arbeid bij de overheid, economische werkloosheid voor bedienden en een betere activering van werklozen.

U ging deze week fors in de aanval tegen de aanmoedigingspremies van Frank Vandenbroucke voor mensen die minder gaan werken in de privésector. Die premies houden toch meer mensen aan het werk?

Als die premie op een verstandige manier wordt uitgebreid, kunnen we erin komen. Maar niet op de manier zoals Vandenbroucke die wou invoeren. Weet u trouwens hoeveel mensen vorig jaar van die premie gebruik hebben gemaakt. Eén!

Wij wilden gewoon niet dat sommige mensen door minder te werken, meer konden gaan verdienen. Dat is een pervers principe. Wij vreesden ook dat de maatregel in de praktijk een sluiske invoering van een collectieve dertigurenweek betekende. Dat kan in geen geval. Ten slotte mag zo'n premie ook geen gat in de Vlaamse begroting slaan. Dat is nu allemaal aangepast.

De discussie wordt ook niet altijd eerlijk gevoerd. Volvo zei: we hebben zo'n premies nodig. Oké, Volvo wil meer mensen aan het werk houden, maar vraagt niet om een structurele dertigurenweek in te voeren of om mensen meer te laten verdienen door minder te werken.

Ik roep Frank Vandenbroucke en Joëlle Milquet op het federale niveau als ministers van werk op om de crisis aan te pakken met offensieve recepten. Ik zou kunnen een litanie belijden met een resem slechte economische cijfers. Dat helpt ons niks vooruit. De inzet moet zijn hoe we de crisis het best kunnen bestrijden.

Wat wil u dan realiseren?

De modernisering van de arbeidsmarkt is het beste relanceplan bis dat we ons kunnen voorstellen. Onze arbeidsmarkt werkt nog altijd als een Lifo-systeem (last in, first out). Allochtonen, ouderen of werknemers met een attitudeprobleem, zij die het moeilijkst aan een baan raken, zijn ook de eersten die hun job verliezen.

Wij hebben een pakket offensieve maatregelen klaar. Een eerste is de invoering van interimarbeid bij de overheid. In Nederland is dat goed voor 50.000 banen. We moeten ook komaf maken met het verbod dat uitzendarbeid ook als selectiecriteria in bedrijven gebruikt wordt.

Interimarbeid is voor veel lagekansengroepen dé weg naar een vaste job. Toch is daar nog altijd weerstand tegen. Sommigen noemen dat nog altijd neerbuigend hamburgerjobs. Dat zei de PS ook over de dienstencheques destijds. Ondertussen hebben we daarmee meer dan 90.000 banen gecreëerd. Dat zijn 90.000 mensen die nu een sociaal statuut hebben, een vast inkomen, mee sociale zekerheid betalen.

Ten tweede, werkt onze VDAB nog veel te stroef. Werklozen ouder dan 25 krijgen pas na 21 maanden begeleiding. Dat is bijna twee jaar! Wie zo lang in de werkloosheid verkeert, is een vogel voor de kat. Mijn partij eist dat werklozen veel intensiever worden opgevolgd, ook in tijden van crisis. Dat staat in het regeerakkoord. Dat moet ook worden uitgevoerd.

Ik geloof de leugen niet dat de werkloosheid momenteel toch niet te verhelpen valt, omdat het crisis is. Er bestaat een verderfelijke neiging om de werklozen nu maar gerust te laten 'want er is toch geen werk'. Er zijn in Vlaanderen nog 50.000 openstaande vacatures.

Ik geloof ook niet in het herverdelen van werk. Alstublieft! Werk creëert werk. Als we gepensioneerd onbepert laten bijverdienen, zullen die de consumptie aanzwengelen. Die gepensioneerde pakt geen job van iemand anders af, hij creëert werk door zelf nog te werken.

John Crombez, SP.A-econoom, verwijt de regering-Van Rompuy dat ze niets wezenlijks doet om de economische crisis te temperen.

Niks doen, dat klopt niet. Als Batibouw dit jaar ondanks de crisis toch zo'n succes was, dan is dat dankzij de btw-verlaging voor nieuwbouw die we hebben ingevoerd. Crombez zei ook dat we nu alle kranen mogen openzetten en meer moeten investeren. Of we nu een begrotingstekort van 4 of 5 procent hebben, doet er voor hem op dit moment niet toe. Daar ben ik het dus ab-so-luut niet mee eens.

Wij vinden dat we de toekomst bezwaren als we de tekorten nu maar laten oplopen tot 4 of zelfs 5 procent van het bbp. Wij hebben geen budgettaire ruimte om veel aan deficit spending te doen. De SP.A moet weten wat ze wil. Vanvelthoven en Tobbacq roepen in de Kamer dat we veel te veel geld uitgeven en de begroting laten ontsporen. Voor Crombez kan het niet genoeg zijn. Misschien kunnen de socialisten eens een weekendje op teambuilding trekken in de Ardennen, en dan terugkomen met één standpunt.

Trouwens, als Crombez en Vandenbroucke meer investeringen vragen om de crisis te bestrijden, dat de SP.A dan ook akkoord gaat met de grootste investering die in de steigers staat: de Oosterweelverbinding. Het is een investering van 2,2 miljard euro die nota bene via toelagen en privé-geld gebeurt. Die investering is goed voor 10.000 jobs. Dat is vier keer Opel Antwerpen. Ik vind het echt onbegrijpelijk dat de SP.A zich daartegen verzet.

Is CD&V een bondgenoot om de arbeidsmarkt te hervormen?

Ja, maar ik begrijp echt niet waarom de socialisten ook niet meer een bondgenoot zijn. Het is net een sociaal verhaal. Werklozen help je niet als je ze niet meer activeert. Sommigen betogen over het regeerakkoord (doelt op de regularisatie van illegalen, red.). Wel, dit luik staat ook expliciet in het regeerakkoord. Net zoals ik het onbegrijpelijk vind dat Joëlle Milquet (CDH) buitenlandse werknemers uit Oost-Europa wil blijven tegenhouden. Die mensen zullen hier ook de economie stimuleren.

Zeggen dat er geen budgettaire marge is voor herstelmaatregelen, zal de economie ook niet vooruit helpen. Waardoor we net langer in het budgettair moeras zullen blijven zitten.

Akkoord. We pleiten er ook niet voor om niks te doen. We hebben wel nood aan een slim herstelplan. Slim, dat wil zeggen dat de maatregelen niet te veel mogen kosten en dat ze wel meteen moeten ingrijpen in de economie. De arbeidsmarkt hervormen is één ding. Veel ondernemingen kampen met een gedaalde vraag. Sommigen zijn genoodzaakt om tijdelijk hun productie af te remmen. Economische werkloosheid voor bedienden kan daar soelaas bieden.

Volgens de topman van de RVA is dat een veel te duur systeem. Tijdskrediet is goedkoper voor de overheid.

Het kan niet de bedoeling zijn dat we tijdskrediet nu op alle mogelijke manieren oneigenlijk gaan gebruiken. Wij willen economische werkloosheid voor bedienden ook niet onbeperkt invoeren. Dat moet gaan om een zeer tijdelijke maatregel: bedienden kunnen hooguit zes tot acht weken in zo'n systeem terecht, het kan gelden voor maximaal dertig procent van het personeel en de bedienden mogen ook niet meer verdienen dan 48.000 euro bruto per jaar. Met die beperkingen kost tijdelijke werkloosheid voor bedienden niet meer dan 150 tot 200 miljoen euro per jaar, en het kan bedrijven echt wel helpen om een tijdelijke crisis flexibel te overbruggen.'

De btw in de horeca van 21 procent naar 6 procent terugbrengen, zal ook 800 miljoen euro kosten. Die maatregel ondersteunt u dan weer wel?

Ja, omdat het daar om een zeer arbeidsintensieve sector gaat. Met zo'n verlaging kunnen ook heel veel jobs gecreëerd worden. 800 miljoen is veel geld, maar het gaat ook om veel banen.

PS-voorzitter Di Rupo stelt voor om de koopkracht te verhogen als recept om de crisis tegen te gaan. Met meer kindergeld bijvoorbeeld. Is daar ruimte voor?

We hebben de koopkracht al versterkt, met de jobkorting. Er zijn ook een hele reeks uitkeringen verhoogd. Er zijn nog altijd honderden leuke maatregelen te bedenken, maar het probleem is dat we daar het geld niet voor hebben.

En voor rechtstreekse steun aan een bedrijf in moeilijkheden?

Daarmee moeten we onwaarschijnlijk voorzichtig zijn.

En als Opel Antwerpen gered moet worden, gaat u dan ook neen zeggen?

Ik ben geen politiek fetisjist. Marktfundamentalisme is aan mijn partij niet besteed. Ik zeg dus niet zomaar neen. Opel Antwerpen is door onze maatregelen voor ploegen- en nachtarbeid heel concurrerend tegenover zijn Duitse collega's. Maar de fabriek dreigt wel het slachtoffer te worden van Amerikaans en Duits protectionisme. Het enige wat soelaas kan bieden, is een Europese aanpak.

Of u nu nog veel bijkomende relancemaatregelen neemt of niet, de begroting stevent hoe dan ook af op

een stevig tekort. Hoe kan daaraan worden geredieerd?

Voor de verkiezingen zal dat niet meer lukken, laat ons daar niet flauw over doen. De enige oplossing is dat we een besparingspact sluiten tussen de verschillende overheden. Niet alleen de federale overheid, maar ook de lokale en regionale overheden zullen de broekriem moeten aanhalen. Een afspraak om bijvoorbeeld jaarlijks 1 miljard euro structureel te besparen. Dat is zeker haalbaar. Als we dat tien jaar lang kunnen volhouden, zijn we al een heel eind op weg.

Als u een pact wil sluiten over bezuinigingen met de gewesten, komt de communautaire discussie weer op de proppen. Dat belooft niet veel goeds.

We moeten ook durven toegeven dat de Vlaamse regering nog te veel een subsidieregering is. Laat ons na de verkiezingen ook eens nadenken over hoe we het 'Jozef II-gehalte' in de Vlaamse administratie kunnen terugdringen.

Wij hadden gehoopt om die hervorming met rooms-blauw te kunnen doorvoeren, met de N-VA. Maar het was op uitdrukkelijke vraag van Bart De Wever dat de PS erbij gehaald is, zagezegd om die staatshervorming er toch maar door te krijgen. En waar staan we nu, met de PS?

Isabel Albers en Bart Brinckman